

שבִּעָה באוקטובר

מערכת החינוך תציין את יום השנה לאירועי השבעה באוקטובר בכ"ד בתשרי. ביום זה יוקדש זמן לזיכרון, חיזוק התקווה ולבניית חוסן אישי וקהילתי. מסמך זה נועד להעלות את המודעות למורכבות של חשיפת עולים בשלבי עלייה שונים לאירועי השבעה באוקטובר. ההתייחסות במסמך והפעילויות המוצעות הן **במינון מותאם לעולים**.

מבוא: העולה והמלחמה - הבדלים בחשיפה לאירועי מלחמה בין ארץ המוצא לילדים שנולדו במדינת ישראל

בקרב נציין את השבעה באוקטובר. לילדים שנולדו בארץ, חגים מועדים וימי זיכרון הם חלק בלתי נפרד מההווה החינוכי כבר בגיל הצעיר. הם נחשפים באופן טבעי ותרבותי אל מלחמות שארעו במדינת ישראל ובהיסטוריה של היהודים. בישראל זהו חלק נוכח בתוכניות הלימודים במרבית שלבי הגיל, אך במדינות אחרות המציאות שונה. לדוגמה, ישנן מדינות בהן העולים נחשפים בבתי הספר היהודיים לשואה רק בחט"ב, מתוך הנחה כי בגיל צעיר לא כדאי לחשוף ילדים לתכנים היסטוריים קשים. כמו כן, ישנם עולים הבאים מבתי ספר לא יהודיים. להם, אין רקע היסטורי בנושא. כמורי עולים, כשאנו דנים או משוחחים על נושאים הקשורים למלחמה, עלינו לקחת בחשבון את הידע הקודם והתרבות ממנה העולים הגיעו, ובהתאם לכך להתאים את אופן ורמת החשיפה לתכנים מורכבים ורגישים. עולים חדשים רבים שהגיעו כעת לא קיבלו רקע מספק על המלחמה, ועולים ותיקים יותר כבר נחשפו לידיע חלקי ואף חוו חלק מהמלחמה. בתכנון ותווך הפעילויות יש להתייחס לשכבת הגיל ותפקודי השפה של העולים. כמו כן, יש להתייחס לבשלותם הרגשית להיחשף למידע תרבותי רגיש תוך דגש על מתן כלים להתמודדות, תקווה וחוסן.

אילו פעולות מומלץ לנקוט טרם הפעילות ובתכנון השיח?

- חשוב להיות ערניים למיפוי מעגלי הפגיעה בכיתה ולשונות שנגזרת מכך. כדאי להכיר את ההשלכות השונות של המלחמה על כל משפחה ואת האופן בו המשפחות השונות או הקהילה מתמודדות, ולתכנן את ההתערבות על פי מאפייני הכיתה ומעגלי הפגיעה בה
- מומלץ להיוועץ עם היועצת ופסיכולוגית בית הספר
- עדכון ההורים אודות השיח והפעילות שאמורה להתקיים בכיתה. בשל ההבדלים ברמת החשיפה בין ילד שנולד בארץ לילד שעלה, שיחה עם ההורים עשויה לסייע בתיווך וההבנה שבמערכת החינוך בארץ דנים בנושא ללא כניסה לפרטים ומתוך נטיעה של תקווה
- מומלץ לברר איך בית הספר והמחנכות עתידות להתייחס לנושא ולהכין את התלמידים ובמידת הצורך (והאפשר) ללוות אותם ולתווך את הפעילות

2 פרוחיד שלץ אין סוף נשארין במחנה

יפה דה של אחיה מן צ"ס

שבועה באוקטובר

דגשים לשיח

הכרה ברגשות ובחוויית – לאפשר ביטוי של כאב, אובדן וחשש לצד חיזוק תחושת תקווה, משמעות וצמיחה.
שיח מוגן – יש לקיים שיח שמאפשר ביטוי פתוח, אך גם שומר על גבולות. השיח בכיתות יושפע גם מסיפורים והתייחסויות שישתפו תלמידים. במידה שתלמיד משתף בתוכן שעלול להיות קשה לשאר התלמידים, נקשיב לו, אך נעצור אותו בעדינות ונגיד לו שהדברים שהוא משתף מאד חשובים ונמשיך להקשיב לו בהמשך היום. בהמשך היום נפגש ונשוחח עמו ונעזור לו לזהות מה חשוב לו שיקרה, למה הוא זקוק מאתנו ומה הוא רוצה לעשות כעת.

הימנעות מתוכן מטלטל – יש להמנע מחשיפה לתמונות קשות לצפייה, סרטונים או עדויות מציפות, ולהעדיף סיפורים, הבעה יצירתית ופעילויות מחזקות.

התאמה אישית – יש להקדיש תשומת לב מיוחדת לתלמידים עם קשיים רגשיים ומתן מענה פרטני במידת הצורך.

אוורור והפגה – מומלץ לשלב בפעילות הכיתתית משימות יצירה והבעה

תקווה לעתיד – מומלץ לשזור בשיח מסרים של חוסן, אמונה ביכולת להתמודד וחזון לימים של יציבות ושלוה.

התאימו לעולים שלכם לפי רמת המשלב הלשוני בו הם נמצאים.

הצעה לפעילויות

ניתן להעזר במצגת לפעילויות השונות בסיום המצגת יש תבניות כתיבה לשימושכם.

מיקום הארוע מבחינה גאוגרפית - הצעה לפעילות

שלב א': התבוננות במפת העולם זיהוי ארץ המוצא והמסלול לישראל

שלב ב': סמנו על גבי המפה את מיקום הישוב שלכם והציגו את שכנותיה של מדינת ישראל

שלב ג': מפת ישראל בדגש על הדרום תוך התייחסות למיקום הגאוגרפי של מקום מגורי התלמיד ביחס לדרום

שיח - זיכרון אישי מה שמעתי או מה אני יודע על השבעה באוקטובר (קראו את הדגשים לעיל)

תקוותיות

המלצה לפעילות יסודי :

1. שקפי עזר לשיח מהי תקווה, מה נוטע תקווה (במצגת)
2. תיאור בצבעים או בציור על שלושה דפים: 1. השבעה באוקטובר 2. המצב כיום 3. חולמים על העתיד - יצירת תערוכה כיתתית.
3. יצירת קיר שיתופי ב - Padlet. כל תלמיד יכול ליצור פוסט עם תמונת AI שמסלמת עבורו תקווה. התלמיד יכתוב את שמו ובמידת יכולתו יכתוב משפט/מילה על המסר שרצה להעביר (ק"ב לדוגמה)

הביתה, הביתה,

כי עוד לא נגן

לא מה שהובטח לנו מזמן...

כרגע יזו לא אייל מאיר בקוביאצ'יץ

שבועה באוקטובר

על יסודי - המלצה לפעילות בכיתה

1. צילומים של תקווה - יוצאים עם התלמידים ומצלמים תמונות המסמלות בעיני התלמידים תקווה. כל תלמיד מעלה את התמונה למצגת שיתופית ובכיתה מסביר בזמן ההיצג, מדוע מה שצילם מייצג עבורו תקווה.
2. כל אחד מצלם דבר אחד **מחפציו** בכיתה שהוא רוצה להודות עליו/ נותן לו תקווה. כל תלמיד מעלה את התמונה למצגת שיתופית ומסביר בכיתה.
3. יצירת קיר שיתופי ב - Padlet. כל תלמיד יכול ליצור פוסט עם תמונת AI שמסלמת עבורו תקווה. התלמיד יכתוב את שמו ובמידת יכולתו יכתוב משפט/מילה על המסר שרצה להעביר (קיר לדוגמה)